

İnsanları Nasıl Tanıyoruz?

Kazanım Ders Notu - 30

» Kalıp Yargılar

Kalıp yargı insanları özelliklerine göre sınıflandırma eğiliminin neden olduğu bir algılama ve davranış biçimidir.

Tercihlerimiz hayatımızda çok önemli bir yere sahiptir. Yediğimiz yemek, giydiğimiz kıyafet, tuttuğumuz takım, oturduğumuz mahalle, saç şeklimiz, dinlediğimiz müzikler ve daha pek çok şeyi bu tercihlerimiz belirler. İnsanlar bu tercihlerimize göre bizleri değerlendirir. Kalıp yargı bu şekilde oluşur.

Kalıp yargılar iki doğrultuda gelişir;

1. Genelleştirme Eğilimi

Kendisini tanıdığımız bir veya birkaç kişinin özelliklerini onunla aynı kategoride bulunan bütün diğer kişilere yaymadır.

2. Özelleştirme Eğilimi

Bir ülke, grup veya durumla ilgili sahip olduğumuz bir kanıyı bu durumda olan herkese uygulamamızdır.

Kalıp Yargıların Özellikleri

- Kalıp yargılar sözlü kültüre ait ürünlerdir.
- Kalıp yargılar çoğunlukla gerçeğe dayanmaz.
- Kalıp yargılar insanlar arasında ayrımcılığa yol açabilir.
- Kalıp yargılar değiştirilemez gibi zannedilse de aslında değiştirilebilirler.
- Kalıp yargılar akılcı olmaktan çok duygusal özelliktedirler.
- Kalıp yargılar olumlu olabileceği gibi olumsuz da olabilir.

Ön yargı, bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargılardır.

İslamofobi, İslam dünyasına mensup olan bireylerin maruz kaldıkları ayrımcı muameleye verilen genel isimdir.

Ayrımcılık, bir devletin ya da toplumun bazı üyelerinin, ötekilere sağlanan belli hak veya ayrıcalıklardan yoksun bırakılmasıdır.

- Karşılaştığımız ve etkileşime girdiğimiz insanların davranışlarını onların kültürel norm ve değerlerine göre değil de kendi kültürümüzün kurallarına göre değerlendiririz.
- Bu durumda o birey ya da üyesi olduğu grup hakkında yanlış düşüncelere varabilir ve onlar hakkında bazı yakıştırmalar yapabiliriz.
- Bu da kuracağımız iletişimi ve tavırlarımızı olumsuz yönde etkiler.
- Kalıp yargılardan kurtulmamızın yolu, farklılıkları tanımak ve farklılıklara saygılı olmaktır.
- İnsanları olduğu gibi kabul etmek ve yardımlaşma duygusunu geliştirmek kalıp yargıların yok olmasını sağlar.
- Kalıp yargıların zaman içinde ön yargıya dönüşmesi çeşitli sorunlara yol açarak ayrımcılığa sebep olabilir.
- Bir ülkenin vatandaşları, bir dinin mensupları, bir takımın taraftarları aynı özelliklere sahip olamaz. Ancak kalıp yargılar onların öyle görülmesine yol açar.
- Çoğu zaman kalıp yargılarda gerçeğin payı oldukça azdır.